

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. д.н. Добринка Пейчева,
Югозападен университет "Неофит Рилски"

За дисертационния труд на Лора Симеонова "Промяна на модела за многостепенния поток на комуникация: типологизация и специфики на механизмите за влияние на социалните мрежи върху дневния ред на медиите и обществените процеси" за получаване на образователната и научна степен „Доктор“ по научна специалност 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Журналистика – Онлайн журналистика)

Научен ръководител: Проф. д-р Грета Дерменджиева

Дисертационният труд на Лора Симеонова "Промяна на модела за многостепенния поток на комуникация: типологизация и специфики на механизмите за влияние на социалните мрежи върху дневния ред на медиите и обществените процеси" е едно задълбочено научно творение, което съдържа концептуализация на фундаменталните промени на медийното и комуникационно въздействие, в една пространна медийно екологична перспектива.

Концептуализацията е направена по всички изисквания за „голяма“ докторска дисертация (фундаментален проблем, ретроспективна и съвременна интерпретация, свързване на теория и емпирия, национална и международна проекция, евристичност, висока степен на

аргументируемост, силно авторово присъствие, висок академичен стил и едновременно с това атрактивни заглавия, висока степен на познаване на специализираната световна литература, силно аналитични и прогностични умения, голям обем и пр.) Поради тези научни съображения си позволявам още в началото да дам висока оценка на предложения дисертационен труд за присъждане на научно образователна степен „Доктор“ на редовната докторантка Лора Симеонова.

Колаборацията между научен ръководител и докторант е резултирала в значим научно изследователски труд, на който може да се завиди - и от докторанти и от научни ръководители.

Дисертационният труд е в обем от *344 страници* (включително библиография и приложения). Състои се от уводна част, четири основни глави – със съответните параграфи и подпараграфи, изводи, заключение, библиография и приложения, в това число – 66 фигури и 2 таблици.

Библиографията съдържа 214 заглавия – на български, английски и руски език. Наред с научната литература и статиите в медии, са цитирани над 300 публикации в социалните мрежи, описани в отделно приложение.

Целта на настоящия дисертационен труд е постигната – изследва се дали и как се променя многостепенният поток на комуникацията в контекста на социалните мрежи и се предлага **актуален авторски модел**, като едновременно с това се **дефинират новите роли** на участниците в него.

Обект на изследването са участниците в многостепенния модел на комуникация – *аудитория, лидери на мнение и журналисти*, като фактори, които променят, разширяват и надграждат възможностите си за извличане и дистрибутиране на информация и влизане в неспецифични за офлайн средата роли.

Предмет на изследването са взаимовръзките и зависимостите между основните субекти в медийната среда и дигиталните комуникационни продукти, рефлектиращи върху промените на модела за многостепенния поток на комуникация в ерата на Web 4.0.

Динамиката, с която социалните мрежи променят медийната и публична среда изисква непрестанна актуализация на парадигмите за потока на влияние и информация.

Задачите, които са поставени и изпълнени в дисертационния труд са:

- 1) Проследяване на еволюцията на модела за многостепенния поток на комуникацията създаването му до днес;
- 2) Предлагане на актуален авторски модел, съобразен с променената комуникационна среда, доминирана от социалните мрежи;
- 3) Селектиране и анализиране на част от най-влиятелните личности в полето на българските социални мрежи, чиито мнения влияят на дневния ред на обществото;
- 4) Анализиране как се променят нагласите и ролята на публиката, благодарение на особеностите на социалните мрежи;
- 5) Изследване как социалните мрежи стимулират нов тип „апокрифни“ медии изащо влияят благотворно на феномени като фалшивите новини;
- 6) Емпирично проследяване как българските потребители използват социалните мрежи, дали ги предпочитат като източник на новини и доколко мненията, които се сплъскват в тях влияят на нагласите им по обществено-политическите теми;

7) Емпирично проучване доколко и как българските журналисти употребяват социалните мрежи в ежедневната си работа и доколко възходът на платформите „Фейсбук“ и „Твитър“ налагат нови професионални похвати;

Заложената хипотеза в изследването е, че в траекторията на социалните мрежи ролята на участниците в многостепенния поток на комуникация непрестанно се сменят – лидерите на мнение стават все по-влиятелни, аудиторията по-активна, а „властта“ на медиите отслабва.

Научните методи, използвани в дисертацията, са:

2) Контент-анализ на медийното съдържание, продуцирано от лидерите на мнение, включени в изследването;

3) Наблюдение и типологизиране на лидерите на мнение в българските социални мрежи;

4) Онлайн анкетно проучване за начина на употреба на социалните мрежи сред респонденти – извадка от аудиторията, както и от редактори във всички видове медии;

5) Анализ на резултатите от емпиричните изследвания и класифициране на най-влиятелните лидери на мнение в българския „Фейсбук“.

Оценка на структурно - съдържателните акценти

Дисертационният труд притежава всички изискуеми атрибути: увод, разпределение на текста в логично следващи една след друга четири глави, заключение, приложения.

Стартира с теоретико-методологическа глава и практико-приложни конкретизации, включва емпиричен материал, базиран на международна и национална практика, анализира собствено праведени социологически

изследвания. Осъществява задълбочени проучвания на специализираната литература по въпроса и я съотнася с настоящите реалности.

Допринася за развитието на теорията за въздействието на медиите в нейната цялостност и субектно-обектни взаимосвързки – от гледна точка на комуникаторите и тяхното многообразие, на самите съдържания, на аудиторията и на нейните трансформации от пасивен в активен субект на комуникационни действия.

Оценката ми в този план е висока.

Проследена е почти детайлно теорията и практиката за движението на информацията – от епохата на вестника при Габриел Тард от края на 20 ти век, през радиото, телевизията, до съвременността на Web 4.0 – включително как са се трансформирали ролите на основни субекти в модела – **представителите на медиите, лидерите на мнение и аудиторията**

Специални акценти са поставени върху процесите, свързани със социалните мрежи, които са относително слабо проучени в дълбочина от научните експерти в страната ни.

Осъществени са на високо ниво качествени и количествени социологически изследвания, които осигуряват сериозен аргументационен материал за съществуващите реалности.

Проучени са и е направен детайлен анализ на нагласите и навиците на публиката.

Осъществена е релевантна типологизация на старите и новите лидери на мнение

Предложен е авторски модел, съобразен с променената комуникационна среда, доминирана от социалните мрежи;

Селектиранит и анализират част от най-влиятелните личности в полето на българските социални мрежи, чиито мнения влияят на дневния ред на обществото;

Изследвани са механизмите за появата „апокрифни“ медии и благотворното им влияние за фалшивите новини;

Проучени са измерения на употреба на социалните мрежи от българските потребители,

Проучено е употребата на социалните мрежи в ежедневатa дейност на журналистите и пр.

Като цяло, дисертантката е надхвърлила реализизацията на целта си и на произтичащите задачи.

Налице е успешна концептуализация на промяната на многостепенния поток на комуникацията в контекста на социалните мрежи и е предложен авторски модел с дефинирани нови роли на участниците в него.

По темата на дисертацията са разработени 7 научни публикации.

Авторефератът отговаря на дисертационния труд.

Съгласна със изцяло с изведените от дисертантката приноси към разработената дисертация.

В заключение отново се връщам към казаното от мен в началото: пред нас е една високо стойностна научна разработка. Препоръките, които дадох на вътрешната защита са взети предвид

Предлагам да бъде присъдена на дисертантката Лора Симеонова образователната и научна степен Доктор по научна специалност 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Журналистика – Онлайн журналистика) Ще гласувам с Да и апелирам към останалите

членове на Научното жури към Факултета по журналистика и масова комуникация да гласуват с „Да“

С уважение:

Проф. дн Добринка Пейчева, ЮЗУ „Н.Рилски

02.09.2019 г.

София